سورة الْكَهْفِ

بِسْمِ بەناوی ٱللَّهِ خودا ٱلرَّحْمَٰنِ ئەوپەڕی میهرەبان وبەبەزەیی (ناوێکی پیرۆزی خودایە)

ٱلرَّحِيمِ ئەوپەڕی بەخشندە (ناوێکی پیرۆزی خودایە)

الْحَمْدُ هەرچی سوپاس و ستایشە لِلَّهِ هەر بۆخۆدا الَّذِي ئەوەی أَنزَلَ دایبەزاند عَلَىٰ بۆ سەر عَبْدِهِ بەندەکەی خۆی

الْكِتَابَ کتاب (قورئان) وَلَمْ يَجْعَل و داینەناوە لَّهُ بۆی عِوَجًا (هیچ) خواروخێچیەک (١) قَيِّمًا ڕاست وڕاستکەرەوەیە

لِّيُنذِرَ هەتا ئاگادای بدا لەمەترسی بَأْسًا جەزرەبەیەکی شَدِيدًا توند و تیژ مِّن لە لَّدُنْهُ لایەن خۆیەوە وَيُبَشِّرَ و مزگێنی بداتە

الْمُؤْمِنِينَ ئیماندارەکان الَّذِينَ ئەوانەی يَعْمَلُونَ دەکەن الصَّالِحَاتِ چاکەکان أَنَّ کە بەدڵنیایی لَهُمْ بۆیان هەیە

أَجْرًا پاداشتێکی حَسَنًا چاک (٢) مَّاكِثِينَ دەمێننەوە فِيهِ تیایدا أَبَدًا هەتاهەتایێ (٣) وَيُنذِرَ وەبترسێنێ

الَّذِينَ ئەوانەی قَالُوا گوتوویانە اتَّخَذَ اللَّهُ خودا (بۆخۆی) داناوە و دیاریکردوە وَلَدًا ڕۆڵەیەکیبڕیارداوەوداناوە (٤)

مَّا لَهُم نیانە بِهِ بەو (قسەیە) مِنْ عِلْمٍ (هیچ) زانینێک وَلَا و نە لِآبَائِهِمْ ۚ باب و باپیرانیشیان (هەیانە)

كَبُرَتْ چەندەگەورەیە كَلِمَةً قسەیەک تَخْرُجُ دەردەچێ مِنْ لە أَفْوَاهِهِمْ ۚ دەمەکانیان إِن يَقُولُونَ -

إِلَّا كَذِبًا درۆ (نەبێ) (-چیتر) نالێن (٥) فَلَعَلَّكَ جا ڕەنگە ئەتو بَاخِعٌ (بەداخان) بکوژی نَّفْسَكَ خۆت عَلَىٰ بەدوای

آثَارِهِمْ شوینەواریان إِن ئەگەر لَّمْ يُؤْمِنُوا باوەڕنەهێنن بِهَٰذَا بەم الْحَدِيثِ قسە (قورئان) یە أَسَفًا بەداخ و خەفەتان

(٦) إِنَّا بەڕاستی ئێمە جَعَلْنَا گێڕاومانە - مَا ئەوەی هەیە عَلَى لەسەر الْأَرْضِ زەوی زِينَةً ڕازانەوە وجوانی (-بێ)

لَّهَا بۆی (بۆ زەوی) لِنَبْلُوَهُمْ بۆئەوەی تاقیان بکەینەوە أَيُّهُمْ کامەیان أَحْسَنُ چاکترە عَمَلًا کارو کردەوەیان (٧)

وَإِنَّا بێگومان ئێمە لَجَاعِلُونَ - مَا ئەوەی عَلَيْهَا لە سەریەتی صَعِيدًا (-هەردەکەینە) دەشتای وئاقارێکی

جُزْءًا ووشك وبێ ڕووەک (٨) أَمْ یان حَسِبْتَ واتزانی أَنَّ کە أَصْحَابَ هاوەڵانی الْكَهْفِ ئەشکەوت

وَالرَّقِيمِ وتابلۆ ڕەنوسکراوەکە كَانُوا - مِنْ لە آيَاتِنَا نیشانە گەورەکانمان عَجَبًا شتێکی سەرسووڕێنەر (-بوون) (٩) إِذْ کاتێ

أَوَى - الْفِتْيَةُ گەنجەکان-پەنایانبرد إِلَى بۆ الْكَهْفِ ئەشکەوتەکە فَقَالُوا جا گوتیان رَبَّنَا پەروەردیگارمان!

آتِنَا بۆمان بهێنە مِن لە لَّدُنكَ لای خۆتەوە رَحْمَةً ڕەحمەتێک وَهَيِّئْ و بڕەخسێنە لَنَا بۆمان مِنْ لە أَمْرِنَا کارەکەمان

رَشَدًا ناسینی ڕێی ڕاست (ورزگاری) (١٠) فَضَرَبْنَا جا دامان عَلَىٰ لەسەر آذَانِهِمْ گوێکانیان فِي لە

الْكَهْفِ ئەشکەوتەکە سِنِينَ سالانێکی عَدَدًا ژمارەدار (زۆر) (١١) ثُمَّ پاشان بَعَثْنَاهُمْ خەبەرمان کردنەوە

لِنَعْلَمَ تا بزانین أَيُّ کام الْحِزْبَيْنِ لە دوو کۆمەڵەکە أَحْصَىٰ چاکتر ژماردە بوون لِمَا بۆئەو (ماوەی) لَبِثُوا مانەوە

أَمَدًا (درێژی ماوەکە) (١٢) نَّحْنُ ئێمە نَقُصُّ دەگێرینەوە عَلَيْكَ بەسەرتۆدا نَبَأَهُم ڕاستی خەبەرەکەیان بِالْحَقِّ بەحەق

إِنَّهُمْ بەڕاستی ئەوان فِتْيَةٌ گەنجانێکن آمَنُوا باوەڕیان هێنا بِرَبِّهِمْ بە پەروەردگاریان وَزِدْنَاهُمْ و زیادمان کردبۆیان

هُدًى بەرەو حەق چوون و ڕاستەڕێناسی (١٣) وَرَبَطْنَا و بەستمان عَلَىٰ لەسەر قُلُوبِهِمْ دڵەکانیان إِذْ کە

قَامُوا هەستانەوەسەرپێیان فَقَالُوا جا گوتیان رَبُّنَا پەروەردگاری ئێمە رَبُّ پەروەردگاری السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان

وَالْأَرْضِ و زەوی ە لَن نَّدْعُوَ ناپەرستین و ناپاڕێینەوە مِن لە دُونِهِ غیری ئەو إِلَٰهًا (هیچ) پەرستراوێک لَّقَدْ بەدڵنیایی

قُلْنَا ووتومانە إِذًا کەوابێ شَطَطًا قسەیەکی زۆر دوور لەهەق (کوفرمان کردوە) (١٤) هَٰؤُلَاءِ ئەوانە قَوْمُنَا هۆزی ئێمەن

اتَّخَذُوا دیاریانکردوە مِن دُونِهِ بێجگە لەو آلِهَةً چەندین پەرستراو لَّوْلَا يَأْتُونَ بۆ ناهێنن عَلَيْهِم بۆ پەرستراوەکانیان

بِسُلْطَانٍ بە بەڵگەیەکی بَيِّنٍ ڕۆن فَمَنْ جا کێ أَظْلَمُ ستەمکارترە مِمَّنِ لەوەی افْتَرَىٰ هەڵیبەستاوە عَلَى بەدەم

الله خودا (وە) كَذِبًا درۆیەک (١٥) وَإِذِ و کە اعْتَزَلْتُمُوهُمْ خۆتان دابڕی لەوان وَمَا وەئەووەشی

يَعْبُدُونَ ئەوان دەیپەرستن إِلَّا جگەلە اللَّهَ الله فَأْوُوا دە پەنا ببەن إِلَى بۆ الْكَهْفِ ئەشکەوتەکە يَنشُرْ - لَكُمْ --

رَبُّكُم پەروەردیگار -بڵاودەكات--بۆتان مِّن لە رَّحْمَتِهِ رەحمەتی خۆی وَيُهَيِّئْ وەدەرەخسێنێ لَكُم بۆتان مِّنْ لە

أَمْرِكُم كارەكەتان مِّرْفَقًا حەوانەوەیەک (١٦) وَتَرَى وەدەبینی الشَّمْسَ رۆژ إِذَا كە طَلَعَت هەڵهات تَّزَاوَرُ لادەدات

عَن لە كَهْفِهِمْ ئەشكەوتەكەیان ذَاتَ بەلای الْيَمِينِ ڕاست وَإِذَا و ئەگەر غَرَبَت ئاوابوو تَّقْرِضُهُمْ تێپەڕیان دەكات

ذَاتَ بەلای الشِّمَالِ چەپ وَهُمْ وەئەوانیش فِي لە فَجْوَةٍ بۆشاییەكدان مِّنْهُ لەئەشكەوتەكە ذَٰلِكَ ئەوە مِنْ لە

آيَاتِ بەڵگەدیارەكانی اللَّهِ الله مَن كەسێک يَهْدِ بەرەوحەقیببات اللَّهُ الله فَهُوَ هەر ئەو الْمُهْتَدِ ۖ لەسەرڕێی ڕاست وهەقە

وَمَن و ئەوەی يُضْلِلْ لای بدات لەحەق فَلَن تَجِدَ ئەوەهەرگیزنادۆزیتەوە لَهُ بۆی وَلِيًّا دۆست ویاریدەرێكی

مُّرْشِدًا نیشاندەری ڕێی ڕاست وحەق (١٧) وَتَحْسَبُهُمْ وەوایان حسابدەكەی أَيْقَاظًا هۆشیارن وَهُمْ لەو كاتەی ئەوان

رُقُودٌ لەخەودان وَنُقَلِّبُهُمْ وەوەریاندەگێڕین ذَاتَ بەلای الْيَمِينِ ڕاست وَذَاتَ و بەلای الشِّمَالِ ۖ چەپ

وَكَلْبُهُم وەسەگەكە شیان بَاسِطٌ درێژیكردۆتەوە ذِرَاعَيْهِ دووباسكەكانی بِالْوَصِيدِ لەكەلەبەری ئەشكەوتەكە لَوِ ئەگەر

اطَّلَعْتَ چاوتبكەوتیە عَلَيْهِمْ سەریان لَوَلَّيْتَ بێگومانپشتهەلدەكەی مِنْهُمْ لێیان فِرَارًا بۆدەربازبوون وَلَمُلِئْتَ وەپردەبی

مِنْهُمْ بەهۆیانەوە رُعْبًا لەترس (١٨) وَكَذَٰلِكَ وەئاواش بَعَثْنَاهُمْ هەڵمانساندنەوە لِيَتَسَاءَلُوا تاپرسیاربكەن

بَيْنَهُمْ ۚ لەنێوانخۆیاندا قَالَ وتی قَائِلٌ قسەكەرێک مِّنْهُمْ لەوان كَمْ چەند لَبِثْتُمْ ۖ مانەوە قَالُوا گوتیان لَبِثْنَا ماینەوە

يَوْمًا رۆژێک أَوْ یان بَعْضَ هەندێكی يَوْمٍ ۚ رۆژێک قَالُوا گوتیان رَبُّكُمْ پەروەردیگارتان أَعْلَمُ زاناترە بِمَا بەوماوەی

لَبِثْتُمْ مانەوە فَابْعَثُوا دەبنێرن أَحَدَكُم یەكێكتان بِوَرِقِكُمْ بەپارەكەتان هَٰذِهِ ئائەوەیان إِلَى بۆ الْمَدِينَةِ شارەكە

فَلْيَنظُرْ تەمەشابكات أَيُّهَا كامەیان أَزْكَىٰ پاكترینە طَعَامًا لەخواردن فَلْيَأْتِكُم دەبابهێنێت بِرِزْقٍ بە بەشێک مِّنْهُ لێی

وَلْيَتَلَطَّفْ وەباخێرا و نەرم بێت وَلَا يُشْعِرَنَّ وەبە(هیچ) شێوەک وانەكات هەستبكەن بِكُمْ بە ئێوە أَحَدًا كەس (١٩)

إِنَّهُمْ ئەوان إِن ئەگەر يَظْهَرُوا سەركەون عَلَيْكُمْ بەسەرتان يَرْجُمُوكُمْ بەردبارانتاندەكەن أَوْ یان يُعِيدُوكُمْ دەتانگێڕنەوە

فِي بۆناو مِلَّتِهِمْ دیانەتەکەیان وَلَن تُفْلِحُوا وەهەرگیز سەرفراز نابن إِذًا کەوابکەن أَبَدًا هەتاهەتایی (٢٠)

وَكَذَٰلِكَ وەئاواش أَعْثَرْنَا دۆزینەوەمان هێنا عَلَيْهِمْ بەسەریان لِيَعْلَمُوا تاکووبزانن أَنَّ کە وَعْدَ بەڵێنی اللَّهِ الله

حَقٌّ حەقونەگۆڕە وَأَنَّ و کە السَّاعَةَ قیامەت و هەڵسانەوە بۆ حساب لَا رَيْبَ گومانینیە فِيهَا تیایدا إِذْ کاتێ

يَتَنَازَعُونَ کێشەکێشدەکەن بَيْنَهُمْ لە نێوانخۆیان أَمْرَهُمْ دەربارەی مەسەلەکەی ئەوان فَقَالُوا ئەوەبوو گوتیان

ابْنُوا دروستبکەن عَلَيْهِم لەسەریان بُنْيَانًا بیناییەک رَّبُّهُمْ پەروەردگاریان أَعْلَمُ زاناترە بِهِمْ بەوان قَالَ وتیان

الَّذِينَ ئەوانەی غَلَبُوا زاڵبوون عَلَىٰ بەسەر أَمْرِهِمْ کارەکەیان لَنَتَّخِذَنَّ بێگوماندیاریدەکەین عَلَيْهِم بەسەریان

مَّسْجِدًا سوژدەگاهێک (٢١) سَيَقُولُونَ لە داهاتویکی نزیك دەڵین ثَلَاثَةٌ سیانن رَّابِعُهُمْ چوارەمیان كَلْبُهُمْ سەگەکەیانە

وَيَقُولُونَ دەشلێن خَمْسَةٌ پێنجن سَادِسُهُمْ شەشەمیان كَلْبُهُمْ سەگەکەیانە رَجْمًا پەلارهاوێژن بِالْغَيْبِ بەنادیاری (بەتاریکی)

وَيَقُولُونَ دەشلێن سَبْعَةٌ حەوتن وَثَامِنُهُمْ وەهەشتەمیان كَلْبُهُمْ سەگەکەیانە قُل بڵێ رَّبِّي پەروەردیگارم أَعْلَمُ زاناترە

بِعِدَّتِهِم بەژمارەیان مَّا يَعْلَمُهُمْ نایزانن إِلَّا تەنها قَلِيلٌ کەمیان نەبێ فَلَا تُمَارِ جا مەکە موجادەلە و دەمەقاڵە

فِيهِمْ دەربارەی ئەوان إِلَّا تەنها مِرَاءً موجادەلە و دەمەدەمێکی ظَاهِرًا سوک و ڕوکەشی وَلَا تَسْتَفْتِ پرسیارمە کە

فِيهِم دەربارایان مِّنْهُمْ لەوان أَحَدًا (هیچ) کەسێ (٢٢) وَلَا تَقُولَنَّ هەرگیز مەڵێ لِشَيْءٍ بە شتێک إِنِّي من

فَاعِلٌ کردەی (ئەجامدەری) ذَٰلِكَ ئەوشتەم غَدًا سبەی (٢٣) إِلَّا مەگەر (بڵێی) أَن کە يَشَاءَ بیەوێت اللَّهُ خودا

وَاذْكُر وەیادی- رَّبَّكَ پەروەردیگارت -بکەوە إِذَا کاتێ نَسِيتَ لە یادتکرد وَقُلْ و بڵێ عَسَىٰ ئومێدەوارم أَن کە

يَهْدِيَنِ ڕێنمویم بکات رَبِّي پەروەریگارم لِأَقْرَبَ هەتا نزیک بم مِنْ لە هَٰذَا ئەو شتە رَشَدًا لە ڕاستی و حەق ناسی (٢٤)

وَلَبِثُوا مانەوە فِي لە كَهْفِهِمْ ئەشکەوتەکەیان ثَلَاثَ مِائَةٍ سێسەد سِنِينَ سالان وَازْدَادُوا و زیاد لەوەش تِسْعًا نۆ

(٢٥) قُلِ بڵێ اللَّهُ خودا أَعْلَمُ زاناترە بِمَا بە ماوەی لَبِثُوا مانەوەیان لَهُ هی خۆیەتی و تایبەتە بەوی غَيْبُ نادیارەکانی

السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان وَالْأَرْضِ و زەوی أَبْصِرْ بِهِ کەس بینەرتر نیە لەو وَأَسْمِعْ کەسیش بیسەر تر نیە مَا لَهُمْ نیەتیان

مِنْ دُونِهِ بێجگە لەو مِنْ (هیچ) وَلِيٍّ دۆست و یارمەت دە ر وَلَا يُشْرِكُ و ناکا بەبە شەریك فِي لە حُكْمِهِ حوکمی خۆی

أَحَدًا (هیچ) کەسێک (٢٦) وَاتْلُ بخوێنەوە وبکەوە دوای مَا ئەوەی أُوحِيَ وەحی کراوە إِلَيْكَ بۆ تۆ مِنْ لە

كِتَابِ کیتابی رَبِّكَ پەروەردیگارت لَا نیە مُبَدِّلَ (هیچ) بگۆڕێ لِكَلِمَاتِهِ بۆ وتەکانی ئەو وَلَنْ تَجِدَ هەرگیز نادۆزیتەوە

مِنْ دُونِهِ جگە لەو مُلْتَحَدًا (هیچ) پەناگەو یاریدەدەرێ (٢٧) وَاصْبِرْ دان بگرە بە نَفْسَكَ نەفسی خۆت مَعَ لەگەڵ

الَّذِينَ ئەوانەی يَدْعُونَ (دەپەرستن) بانگدەکەن رَبَّهُمْ پەروەردگاریان بِالْغَدَاةِ بە بەرەبەیانیان وَالْعَشِيِّ و دەمەو ئێواران

يُرِيدُونَ مەبەست و ئامانجیان وَجْهَهُ ۖ ڕووی پەروەردگاریان ە وَلَا تَعْدُ و - عَيْنَاكَ چاوەکانت -لامەدە عَنْهُمْ لێیان

تُرِيدُ بخوازی زِينَةَ ڕازاوەیی الْحَيَاةِ ژیانی الدُّنْيَا دونیاۖ وَلَا تُطِعْ و گوێمەدە مَنْ کەسێ أَغْفَلْنَا غافلمان کردبێ قَلْبَهُ دڵی

عَنْ لە ذِكْرِنَا یادی خۆمان وَاتَّبَعَ و کەوتبێتە شوێن هَوَاهُ ئارەزووی خۆی وَكَانَ و - أَمْرُهُ کاروباری

فُرُطًا بێ سەرو بەر و مایەپوچ -بێت (٢٨) وَقُلِ وەبڵێ الْحَقُّ ڕاستی و هەق مِنْ لە رَبِّكُمْ ۖ پەروەردیگارتانەوەیە

فَمَنْ جا هەر کەسێ شَاءَ ویستی فَلْيُؤْمِنْ ئەوە با ئیمان بهێنێ وَمَنْ وەهەر کێ ش شَاءَ ویستی

فَلْيَكْفُرْ ۚ با بڕوا نەهێنێ و کافر بێت إِنَّا بەڕاستی أَعْتَدْنَا ئێمە ئامادەمان کردوە لِلظَّالِمِينَ بۆزاڵمەکان نَارًا ئاگرێک

أَحَاطَ گەمارۆی بِهِمْ ئەوانی داوە سُرَادِقُهَا ۚ دیواری بڵێسەی وَإِنْ و ئەگەر يَسْتَغِيثُوا هاواری یارمەتی و فریا کەوتن بکەن

يُغَاثُوا فریا دەکرێن بِمَاءٍ بە ئاوێک كَالْمُهْلِ وەک مس و ئاسنی تواوە يَشْوِي دەبرژێنێت و هەڵدەپروکێنێ الْوُجُوهَ ۚ دەموچاوەکان

بِئْسَ ئای چەندخراپە الشَّرَابُ خواردنەوەکە وَسَاءَتْ و ئای چەندخراپە مُرْتَفَقًا شوێنی حەوانەوە و پاڵکەوتنێکی (٢٩)

إِنَّ بەڕاستی الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا باوەڕیان هێناوە وَعَمِلُوا و کردویانە الصَّالِحَاتِ چاکەکان إِنَّا بێگومان ئێمە

لَا نُضِيعُ بەفیڕۆنادەین أَجْرَ پاداشتی مَنْ کەسێک أَحْسَنَ چاکی کردبێت عَمَلًا لەکارەکان (٣٠) أُولَٰئِكَ ئەوانە

لَهُمْ بۆیان هەیە جَنَّاتُ باغاتی عَدْنٍ مانەوەی هەتاهەتای تَجْرِي تێپەڕ دەبێت مِن لە تَحْتِهِمُ ژێریاندا

الْأَنْهَارُ چەندین ڕووبار يُحَلَّوْنَ ئەڕازێندرێنەوە فِيهَا تیایدا مِنْ بە أَسَاوِرَ گەڵێ بازن و دەستبەند مِن لە ذَهَبٍ زێڕ

وَيَلْبَسُونَ و ئەپۆشن ثِيَابًا پۆشاکێکی خُضْرًا سەوز مِّن لە سُندُسٍ ئاوریشمی تەنك وَإِسْتَبْرَقٍ وئاوریشمی ئەستوور

مُّتَّكِئِينَ شانیان داداوە فِيهَا تیایدا عَلَى لەسەر الْأَرَائِكِ ۚ چەندین تەخت و قەنەفەدا نِعْمَ ئای چەندچاکە

الثَّوَابُ ئەوپاداشتە وَحَسُنَتْ و چەند چاکە مُرْتَفَقًا شوێنی پاڵدانەوە و حەوانەوەکەش (٣١) وَاضْرِبْ و - لَهُم بۆیان

مَّثَلًا میسال و نمونەیەک (-بهێنەوە): رَّجُلَيْنِ دوو پیاو جَعَلْنَا - لِأَحَدِهِمَا بە یەکێکیان-داو و بەخشی جَنَّتَيْنِ دووباخان

مِنْ لە أَعْنَابٍ ترێی جۆراوجۆر وَحَفَفْنَاهُمَا وەدەوریان مان دا بِنَخْلٍ بە دار خورمای وا ! وَجَعَلْنَا و - بَيْنَهُمَا لە نێوانیاندا

زَرْعًا بەر و بومێک (زراعەتێک) -مان دانا (٣٢) كِلْتَا هەردوو الْجَنَّتَيْنِ باغەکان آتَتْ - أُكُلَهَا (بەرهەمی) خواردنی-هێنا

وَلَمْ تَظْلِم و کەمی نەکرد (و خەسارنەبوو) مِّنْهُ لێی شَيْئًا ۚ (هیچ) وَفَجَّرْنَا و هەڵمان قوڵاند (خاکمان شەق کرد)

خِلَالَهُمَا لەنێوانیان نَهَرًا (بە) ڕووبارێک (٣٣) وَكَانَ لَهُ ئیتر هەیبوو ثَمَرٌ بەروبوومێک (چۆن بەرو بومێک!) فَقَالَ ئەوساکە-

لِصَاحِبِهِ بە برادەرەکەی-گوت وَهُوَ کاتێ ئەوە يُحَاوِرُهُ گفتوگۆی لەگەڵ دەکرد: أَنَا من أَكْثَرُ زیاترم مِنكَ لە تۆ (هەیە)

مَالًا لە سامان و ماڵ وَأَعَزُّ و باڵا دەست ترم نَفَرًا لە نەفەر (و بەردەستە) (٣٤) وَدَخَلَ وەچووە ناو جَنَّتَهُ باغەکەی

وَهُوَ لەحاڵێ ئەوە ظَالِمٌ زاڵم بوو وستەمکار بوو لِّنَفْسِهِ بۆخودی خۆی قَالَ گوتی: مَا أَظُنُّ گومانناکەم أَن کە تَبِيدَ -

هَٰذِهِ ئەوە (ئەو باخاتە) أَبَدًا هەرگیز-لەناوبچێت (٣٥) وَمَا أَظُنُّ وگومانیش ناکەم السَّاعَةَ کاتەکە (قیامەت)

قَائِمَةً دابێت (بەرپا بێت) وَلَئِن و هەتا ئەگەر (وادابنێم) رُّدِدتُّ گێردرامەوە إِلَىٰ بۆ رَبِّي پەروەردیگارم لَأَجِدَنَّ بێگومان-

خَيْرًا باشتر مِّنْهَا لەو -دەبینمەوە مُنقَلَبًا لەگەڕانەوەم (٣٦) قَالَ گوتی لَهُ پێی صَاحِبُهُ برادەرەکەی وَهُوَ کاتێ ئەوە

يُحَاوِرُهُ قسەی دەکرد لەگەڵی أَكَفَرْتَ ئەوەکوفرتکردا! بِالَّذِي بەوەی خَلَقَكَ تۆی بەدیهێنا مِن لە تُرَابٍ خۆڵ

ثُمَّ پاشان مِن لە نُّطْفَةٍ دلۆپەکئاو ثُمَّ پاشان سَوَّاكَ ڕێک کردووی رَجُلًا (بە) پیاوێک (٣٧) لَّٰكِنَّا بەڵام من هُوَ ئەو

اللَّهُ (تاکەپەرستراوی حەق) الله رَبِّي پەروەردیگارمە وَلَا أُشْرِكُ و بەشدار ناکەم (شەریکی بۆبڕیارنادەم) بِرَبِّي بەپەروەردیگارم

أَحَدًا (هیچ)کەسێک (٣٨) وَلَوْلَا (و دەبوا) إِذْ کە دَخَلْتَ چوویتەناو جَنَّتَكَ باخەکەت قُلْتَ (گوتبات)

مَا هەرچی هەیە شَاءَ ویستی (و بەدیهێناوی) اللَّهُ خودایە لَا نیە قُوَّةَ (هیچ) هێزێک إِلَّا تەنها بِاللَّهِ ج بە خودا

إِن ئەگەر تَرَنِ وامدەبینی أَنَا من أَقَلَّ کەمترم مِنكَ لەتۆ مَالًا لە ماڵ وَوَلَدًا و مناڵ (٣٩) فَعَسَىٰ ئەوەئومێدەوارم

رَبِّي پەروەردیگارم أَن کە يُؤْتِيَنِ پێمبدات خَيْرًا چاکتر مِّن لە جَنَّتِكَ باخەکەت وَيُرْسِلَ وەبنێرێ عَلَيْهَا بەسەریدا

حُسْبَانًا بەڵایەکیبە حساب مِّنَ لە السَّمَاءِ ئاسمان فَتُصْبِحَ ئەوسا (بەیانی) ببێتە صَعِيدًا خاکیکی زَلَقًا خلیسکاوی

(٤٠) أَوْ یان يُصْبِحَ ببێت (بچێت) مَاؤُهَا ئاوەکەی غَوْرًا بەقوڵایی خاک (رووبچێت) فَلَن تَسْتَطِيعَ جاهەرگیزنەتوانی

لَهُ بۆی طَلَبًا داواکردن (داواکار بی) (٤١) وَأُحِيطَ وەدەورەدرا (لەناوبرا) بِثَمَرِهِ بەبەروبوومەکەی فَأَصْبَحَ ئەوسا وایلێهات

يُقَلِّبُ هەلگێرور وەرگێری دەکرد كَفَّيْهِ هەردوودەستەکانی (لێکیدەدا) عَلَىٰ لەسەر مَا هەرچی أَنفَقَ سەرفی کردبوو فِيهَا تێیدا

وَهِيَ لەو کاتەی ئەو (باخەکەی) خَاوِيَةٌ تەپی بوو (بەتاڵ وکاول بوو) عَلَىٰ بەسەر عُرُوشِهَا ساباتەکانەوەی (بەسەریەکدا تەپیبوو)

وَيَقُولُ وەدەیووت يَا لَيْتَنِي خۆزگەم لَمْ أُشْرِكْ هاوبەشیم نەکردبا (شریکم بریارنەدابا) بِرَبِّي بۆ پەروەردیگارم

أَحَدًا (هیچ) کەسێک (٤٢) وَلَمْ تَكُن وەنەبوو لَّهُ بۆی فِئَةٌ (هیچ) دەستەو تاقمێک

يَنصُرُونَهُ سەری بخەن (فریای بکەون) مِن لە دُونِ غیری اللَّهِ خودا وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا وەخۆشی سەرکەوتوونەبوو (٤٣)

هُنَالِكَ ئالەوێ (دەرکەوت کە) الْوَلَايَةُ دۆست و سەرخەری لِلَّهِ (هەر) بۆخودا (ی) الْحَقِّ ج هەق هُوَ ئەو خَيْرٌ چاکترینە

ثَوَابًا (لە) پاداشتدانەوە وَخَيْرٌ و چاکترینە عُقْبًا لە سەرئەنجام (عاقبەت خێرترە) (٤٤) وَاضْرِبْ -وە بهێنەوە لَهُم بۆیان

مَّثَلَ نمونەی الْحَيَاةِ ژیانی الدُّنْيَا دونیا كَمَاءٍ وەک ئاوێک أَنزَلْنَاهُ دامانبەزاند مِنَ لە السَّمَاءِ ئاسمان

فَاخْتَلَطَ ئەوسا تێکەڵ بوو بِهِ پێی نَبَاتُ ڕووەکی الْأَرْضِ زەوی فَأَصْبَحَ یەکسەر (بۆ بەیانی) بووبە

هَشِيمًا پووش و پەڵاشێ تَذْرُوهُ پەرش و بلاوی دەکات الرِّيَاحُ ڕەشەبا وَكَانَ و - اللَّهُ خودا عَلَىٰ بەسەر كُلِّ هەموو

شَيْءٍ شتێک مُّقْتَدِرًا (هەر) دەسەلاتدار (-بووە) (٤٥) الْمَالُ ماڵ وَالْبَنُونَ مناڵ و وەچە زِينَةُ جوانی (جوانکاری)

الْحَيَاةِ ژیانی الدُّنْيَا دوونیان وَالْبَاقِيَاتُ و (هەرچی) ماوەکان (ی) الصَّالِحَاتُ چاکەکان (ن) خَيْرٌ باشترن عِندَ لای

رَبِّكَ پەروەردیگارت ثَوَابًا لە پاداشت وَخَيْرٌ و باشترن أَمَلًا لە ئومێد پێ بوون (٤٦) وَيَوْمَ و ئەورۆژەی نُسَيِّرُ دەڕوێنین

الْجِبَالَ کێوو شاخەکان وَتَرَى و دەبینی الْأَرْضَ زەوی بَارِزَةً دەرکەوتووە وَحَشَرْنَاهُمْ و (لەو مەیدانە) کۆمانکردنەوە

فَلَمْ نُغَادِرْ جا بەجێمان نەهێشت مِنْهُمْ لەوان أَحَدًا (هیچ) کەسێک (٤٧) وَعُرِضُوا و پیشاندران عَلَىٰ بۆ

رَبِّكَ پەروەردیگارت صَفًّا بەڕێز لَّقَدْ ئا ئەوە هاتەجێ جِئْتُمُونَا هاتن بۆلامان كَمَا هەرچۆن خَلَقْنَاكُمْ دروستمانکردن

أَوَّلَ یەکەم مَرَّةٍ جار بَلْ بەڵکوو زَعَمْتُمْ بەدرۆ دەتانووت أَلَّن نَّجْعَلَ کەهەرگیز دانانێین لَكُم بۆتان مَّوْعِدًا وادەیەک

(٤٨) وَوُضِعَ و دانرا الْكِتَابُ کیتاب (نامەی کردەوەکان) فَتَرَى جا دەبینی الْمُجْرِمِينَ تاوانکارەکان

مُشْفِقِينَ ترساوو و دڵ لەرزۆکن (روحیان چوە) مِمَّا فِيهِ لەوەی تیایدایە وَيَقُولُونَ و دەڵێن يَا ئای وَيْلَتَنَا هاوار بەحاڵمان

مَالِهَٰذَا -ئەم الْكِتَابِ کیتابە-چیەتی لَا يُغَادِرُ بەجێناهێڵی صَغِيرَةً (هیچ) بچوکێک وَلَا كَبِيرَةً و هیچ گەورەیەک إِلَّا الا

أَحْصَاهَا تۆماریکردوەنوسیویەتی وژماردویەتی وَوَجَدُوا وەدیتیانەوە مَا هەرچی عَمِلُوا کردیان حَاضِرًا هێنراوە و ئامادەکراوە

وَلَا يَظْلِمُ وستەمناکات رَبُّكَ پەروەردیگارت أَحَدًا لە(هیچ) کەسێک (٤٩) وَإِذْ و کە قُلْنَا گوتمان

لِلْمَلَائِكَةِ بە فریشتەکان اسْجُدُوا کڕنۆش ببەن لِآدَمَ بۆ ئادەم فَسَجَدُوا جاهەموویان کڕنۆشیان برد إِلَّا تەنها

إِبْلِيسَ ئیبلیس (کڕنۆشی نەبرد) كَانَ مِنَ الْجِنِّ لە جنۆکە بوو فَفَسَقَ ئەوەبوو یاخی بوو عَنْ لە أَمْرِ فەرمانی

رَبِّهِ پەروەردگاری أَفَتَتَّخِذُونَهُ ئەوسا ئێوە ئەو وَذُرِّيَّتَهُ و وچەکانی (-دەکەنە) أَوْلِيَاءَ دۆست و پشتیوانانێک

مِن دُونِي بێجگە لە من وَهُمْ لەو کاتەی ئەوان لَكُمْ بۆتان عَدُوٌّ دوژمنن بِئْسَ ئای کە خرپترینە لِلظَّالِمِينَ بۆ ستەمکارن

بَدَلًا پێگورێک (٥٠) مَّا أَشْهَدتُّهُمْ نەمکردوون بە بینەر و شایەتی خَلْقَ بەدیهێنانی السَّمَاوَاتِ ئاسمانەکان

وَالْأَرْضِ و زەوی وَلَا خَلْقَ و نە دروستکردن و فەراهەم هێنانی أَنفُسِهِمْ خۆیانیش

وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ و هەلبژێر نە بووم (ونەمکردبوو) الْمُضِلِّينَ گومراکەرەکان عَضُدًا بە یارمەتدەر (٥٠) وَيَوْمَ و ئەو رۆژەی

يَقُولُ دەڵێ نَادُوا بانگ بکەن شُرَكَائِيَ شەریکەکانم الَّذِينَ ئەوانەی زَعَمْتُمْ بەدرۆ داتنابوو بۆم فَدَعَوْهُمْ جا بانگیاکردن

فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا ئەوسا نەدیانداوە وەڵام لَهُمْ بۆیان (بەدەمیانەوە نەچوون) وَجَعَلْنَا و دامانا بَيْنَهُم لەنێوانیان

مَّوْبِقًا بەهیلاك بەرێک (٥٢) وَرَأَى و بینیان الْمُجْرِمُونَ تاوانکارەکان النَّارَ ئاگری دۆزەخ

فَظَنُّوا ئینجا گومانیان برد (و یقینیان بۆ دروست بووکە) أَنَّهُم کە ئەوان خۆیان مُّوَاقِعُوهَا تێی ئاڵاون و تێی کەوتوون

وَلَمْ يَجِدُوا و نەیاندۆزیەوە عَنْهَا لێ یەوە مَصْرِفًا (هیچ) دەرچەیەک و دەرباز بوونێک (٥٣) وَلَقَدْ وەوابوو

صَرَّفْنَا جۆراوجۆر گێڕاومانە (تەوە) فِي هَٰذَا لەناو ئەم الْقُرْآنِ قورئانە لِلنَّاسِ بۆ خەلک مِن لە كُلِّ هەموو

مَثَلٍ ۚ نموونەیەک وَكَانَ و وابوو الْإِنسَانُ مزۆڤ أَكْثَرَ زۆرترین شَيْءٍ شت (بوو)

جَدَلًا لە جیدال کردن (بە قسەکردن لەهەوڵ دایە بۆ سەپاندنی رای خۆی و بەناڕاست دانانی بەرامبەر بەهەمو جۆرێک) (٥٤)

وَمَا مَنَعَ و رێگری نەکردوە (نەبۆتە بەربەستی) النَّاسَ مرۆڤەکان أَن کە يُؤْمِنُوا ئیمان بهێنن إِذْ کاتێ جَاءَهُمُ بۆیان هات

الْهُدَىٰ رێگای حەق و هیدایەت (قورئان و ئیسلام و پەیامبەر) وَيَسْتَغْفِرُوا و بکەن داوای لێخۆشبوونی رَبَّهُمْ پەروەردگاریان

إِلَّا تەنها أَن ئەوەی تَأْتِيَهُمْ بێت بۆیان سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ عادەتی (لەناوبردنی) ئومەتەکانی پێشوو أَوْ یان يَأْتِيَهُمُ بێت بۆیان

الْعَذَابُ عەزاب قُبُلًا رووبەڕوو (٥٥) وَمَا نُرْسِلُ و نانێرین الْمُرْسَلِينَ پەیامبەرەکان إِلَّا تەنها مُبَشِّرِينَ مزگێنیدەر

وَمُنذِرِينَ ۚ و ترسێنەرن وَيُجَادِلُ وەدەمبازی دەکەن دەکەن بۆ سەرخستنی ڕایان الَّذِينَ ئەوانەی

كَفَرُوا كوفريان كرد و باوەڕیان نەهێنا بِالْبَاطِلِ بە بەڵگەی پڕو پوچ و بەتاڵ لِيُدْحِضُوا تا ڕەتبكەنەوە بِهِ پێی

الْحَقَّ حەق و ڕاستی وَاتَّخَذُوا و كردیان آيَاتِي ئایات وبەڵگە دیارەكان وَمَا و ئەوەی پێی أُنذِرُوا ترسێنران

هُزُوًا بە گاڵتە پێكراو (٥٦) وَمَنْ و كێ أَظْلَمُ ستەمكارترە مِمَّن لەوكەسەی ذُكِّرَ بیرخراوە بِآيَاتِ بە ئایاتەكانی

رَبِّهِ پەروەردگاری فَأَعْرَضَ ئەوسا ڕووی وەرگێڕا وپشتی تێكرد عَنْهَا لێی وَنَسِيَ و یادی نەكردەوە مَا ئەوەی

قَدَّمَتْ پێشیخستبوو (و كردبووی لە تاوانەكان) يَدَاهُ هەردوودەستەكانی إِنَّا ئێمە خۆمان جَعَلْنَا داماننا عَلَىٰ لەسەر

قُلُوبِهِمْ دڵەكانیان أَكِنَّةً چەندین پەردەی ئەستوور أَن كە نەتوانن يَفْقَهُوهُ تێیبگەن وَفِي لە آذَانِهِمْ گوێكانیان

وَقْرًا گوێگرانیەک وَإِن و ئەگەر تَدْعُهُمْ بانگی ئەوانیش بكەی إِلَى بۆ الْهُدَىٰ ناسینی ڕێی حەق

فَلَن يَهْتَدُوا ئەوەهەرگیز هیدایەت وەرناگرن إِذًا كەوابێت أَبَدًا هەتاهەتایێ (٥٧) وَرَبُّكَ و پەروەردگاری تۆی

الْغَفُورُ زۆرلێخۆش بوو ذُو خاوەنی الرَّحْمَةِ میهرەبانی و بەزەیی لَوْ ئەگەر يُؤَاخِذُهُم لێیان بگرێت بِمَا بە ئەوەی

كَسَبُوا كردویانە و بەدەستیان هێناوە لَعَجَّلَ ئەوە بێگومان پێشیدەخست لَهُمُ بۆیان الْعَذَابَ عەزاب بَل بەڵام

لَّهُم بۆیان هەیە مَّوْعِدٌ كات وشوێنێكی بەڵێن پێدراون لَّن يَجِدُوا هەرگیز نادۆزنەوە مِن دُونِهِ جگە لەوە مَوْئِلًا (هیچ) پەنایەک

(٥٨) وَتِلْكَ و ئەو الْقُرَىٰ دێهاتانە أَهْلَكْنَاهُمْ لەناومان بردن لَمَّا كاتێک ظَلَمُوا ستەمیانكرد وَجَعَلْنَا و داماننا

لِمَهْلِكِهِم بۆ لەناو بردنەكەیان مَّوْعِدًا موعیدێک (كات وشوێنێكی دیار) (٥٩) وَإِذْ و كاتێ قَالَ گوتی مُوسَىٰ موسا

لِفَتَاهُ بە غولامەكەی (خزمەتكارەكەی) لَا أَبْرَحُ كۆڵنادەم (ڕاناوەستم) حَتَّىٰ هەتا أَبْلُغَ دەگەم بە مَجْمَعَ شوێنی بەیەك گەیشتنی

الْبَحْرَيْنِ دوو دەریاكە أَوْ یا أَمْضِيَ تێدەپەڕێنم (دەڕۆم) حُقُبًا ماوەیەكی زۆر ، چەندین ساڵ یان هەشتا ساڵ (٦٠)

فَلَمَّا جا كە بَلَغَا گەیشتنە مَجْمَعَ شوێنی بە یەک گەیشتنی بَيْنِهِمَا نێوانیان نَسِيَا لەیادیانكرد حُوتَهُمَا ماسیەكەیان

فَاتَّخَذَ جا گرتیە بەر سَبِيلَهُ ڕێچكەكەی فِي لەناو الْبَحْرِ دەریاكە سَرَبًا بەڕێچكەیەكی لار (شۆڕ) (٦١) فَلَمَّا جا كە

جَاوَزَا تێپانپەڕاند قَالَ گوتی لِفَتَاهُ بە غولامەکەی آتِنَا بهێنە بۆمان غَدَاءَنَا خواردنی نیوەڕۆمان (فراڤین)

لَقَدْ ئەوەبوو (بەڕاستی) لَقِينَا پێمان گەیشت مِن لە سَفَرِنَا سەفەرەکەمان هَٰذَا ئەمە نَصَبًا ماندوێتی وشەکەتی (٦٢)

قَالَ وتی أَرَأَيْتَ دیتت ؟ إِذْ کە أَوَيْنَا پەنامان برد إِلَى بەرەو الصَّخْرَةِ تاوێرەکە (بەردە گەورەکە) فَإِنِّي ئەوە من خۆم

نَسِيتُ لەبیرم کرد الْحُوتَ ماسیەکە وَمَا أَنسَانِيهُ و لەبیری نەبردمەوە إِلَّا (هیچ) تەنها الشَّيْطَانُ شەیتان أَنْ کە

أَذْكُرَهُ ۚ بیرم بێتەوە و پێتی بڵێم وَاتَّخَذَ و گرتیەبەر (پاش زیندو بوونەوەی) سَبِيلَهُ ڕێچکەی خۆی فِي لەناو الْبَحْرِ دەریاکە

عَجَبًا بە شێوەکی سەرسوڕهێنەر (٦٣) قَالَ وتی ذَٰلِكَ ئەوی باستکرد مَا ئەوە بوو كُنَّا نَبْغِ ۚ کە دەمانویست

فَارْتَدَّا جا گەڕانەوە عَلَىٰ لەسەر آثَارِهِمَا شوێن پێکانیان قَصَصًا پێبەپێ (٦٤) فَوَجَدَا ئەوەبو بینیان عَبْدًا بەندەیەک

مِّنْ لە عِبَادِنَا بەندەکانمان آتَيْنَاهُ پێمان بەخشیبوو رَحْمَةً بە میهرەبانی مِّنْ لە عِندِنَا لایەن خۆمانەوە

وَعَلَّمْنَاهُ و فێرمانکردبوو مِن لە لَّدُنَّا لایەنی تایبەتی خۆمانەوە عِلْمًا زانستێک (زانستێکی تایبەت) (٦٥) قَالَ وتی لَهُ پێی

مُوسَىٰ موسا هَلْ ئایا أَتَّبِعُكَ (مۆڵەتم دەدەی) بەدوات بکەوم عَلَىٰ أَن تا لەسەری تُعَلِّمَنِ فێرم بکەی مِمَّا لەئەوی

عُلِّمْتَ فێرکراویت رُشْدًا (زانستێک بۆ) ڕێی حەق ناسی وحەقکاری (٦٦) قَالَ وتی إِنَّكَ دڵنیابە ئەتوو

لَن تَسْتَطِيعَ هەرگیز ناتوانی مَعِيَ لەگەڵ من صَبْرًا ئارامگری (٦٧) وَكَيْفَ جا چۆن تَصْبِرُ ئارام دەگری عَلَىٰ لەسەر

مَا شتێک لَمْ تُحِطْ دەورت نەدابێ و تەواو نەتزانیبێ بِهِ پێی خُبْرًا بە خەبەر و زانیاری (زانیاری تەواوت نەبێت لەسەری) (٦٨)

قَالَ وتی سَتَجِدُنِي دوایی دەمبینی إِن شَاءَ اللَّهُ ئەگەر خودا ویستبی صَابِرًا ئارامگر دەبم وَلَا أَعْصِي و سەرپێچی ناکەم

لَكَ لێت أَمْرًا لەفەرمانێکیش (٦٩) قَالَ وتی فَإِنِ جا ئەگەر اتَّبَعْتَنِي بەدوام کەوتی فَلَا تَسْأَلْنِي ئەوە پرسیارم لێ مەکە

عَن لە شَيْءٍ (هیچ) شتێک حَتَّىٰ هەتاکوو أُحْدِثَ (باس) دەکەم لَكَ بۆت مِنْهُ لەوەوە (دەربارەی ئەوشتەوە)

ذِكْرًا باسێک (٧٠) فَانطَلَقَا ئەوسا هەردوکیان دەرچوون حَتَّىٰ هەتا إِذَا کە رَكِبَا سواربوون فِي لەناو

السَّفِينَةِ کەشتیەک خَرَقَهَا کونی تێکرد قَالَ وتی أَخَرَقْتَهَا (ئەوە) کونت کرد لِتُغْرِقَ تا بن ئاو بخەی

أَهْلَهَا خاوەنەکانی (سەرنشیەکانی کەشتیەکە) لَقَدْ بەڕاستی جِئْتَ هێنات (کردت) شَيْئًا شتێکی إِمْرًا زۆر ناشیاو (٧١)

قَالَ وتی أَلَمْ أَقُلْ ئەدی نەموت إِنَّكَ تۆ لَن تَسْتَطِيعَ هەرگیز ناتوانی مَعِيَ لەگەڵم صَبْرًا ئارامگری (٧٢) قَالَ وتی

لَا تُؤَاخِذْنِي لێم مەگرە بِمَا بەوەی نَسِيتُ لەبیرم چوو وَلَا تُرْهِقْنِي وەبارگرانم مەکە مِنْ لە أَمْرِي کارەکەم (فێربونم لە تۆ)

عُسْرًا بە گرانی و قورسی (٧٣) فَانطَلَقَا ئینجا دەرچوون حَتَّىٰ هەتا إِذَا کە لَقِيَا گەشیتنە غُلَامًا منالێک

فَقَتَلَهُ یەکسەر کوشتی قَالَ وتی أَقَتَلْتَ ئەوە کوشتت نَفْسًا نەفسێکی زَكِيَّةً پاك (بێ تاوان) بِغَيْرِ بێ بەرامبەر

نَفْسٍ نەفسێکی تر لَّقَدْ بەڕاستی جِئْتَ هێناوتە (ئەنجامت دا) شَيْئًا شتێکی نُّكْرًا نەشیاو ونا پەسند (٧٤) قَالَ وتی

أَلَمْ أَقُلْ ئەدی نەموت إِنَّكَ تۆ لَن تَسْتَطِيعَ هەرگیز ناتوانی مَعِيَ لەگەڵم صَبْرًا ئارامگری (٧٥) قَالَ وتی إِن ئەگەر

سَأَلْتُكَ پرسیارم لێکردی عَن دەربارەی شَيْءٍ هەر شتێک بَعْدَهَا پاش ئەوەیان فَلَا تُصَاحِبْنِي ئەوە هاوەڵیم مەکە

قَدْ بَلَغْتَ ئەوە گەیشتی مِن لە لَّدُنِّي لایەن منەوە عُذْرًا بە عوزر و بەهانە (بۆ لێ جیابوونەوەم) (٧٦)

فَانطَلَقَا ئینجا دەرچون حَتَّىٰ هەتا إِذَا کە أَتَيَا هاتنە لای أَهْلَ خەڵکی قَرْيَةٍ دێیەک اسْتَطْعَمَا داوای خواردنیان کرد لە

أَهْلَهَا خەڵکەکەی فَأَبَوْا ئەوەبوو ڕازی نەبوون أَن کە يُضَيِّفُوهُمَا میوانداریان لێبکەن فَوَجَدَا ئینجا بینیان فِيهَا تییایدا

جِدَارًا دیوارێک يُرِيدُ دەیەوێت أَن کە يَنقَضَّ (بکەوێت و بروخێت)

فَأَقَامَهُ ئەوەبوو ڕاستی کردەوە و قیتی کردەوە (چاکی کردەوە) قَالَ (موسا سلامی خودای لێبێت) وتی لَوْ ئەگەر شِئْتَ بتویستبا

لَاتَّخَذْتَ بێگومان وەردەگرت عَلَيْهِ لە سەری أَجْرًا پاداشتێک (٧٧) قَالَ وتی هَٰذَا ئەمە فِرَاقُ جیابونەوەیە

بَيْنِي نێوانم وَبَيْنِكَ و نێوانی تۆ سَأُنَبِّئُكَ وا ڕاستیت پێدەڵێم بِتَأْوِيلِ بە لێکدانەوەی مَا ئەوەی لَمْ تَسْتَطِع نەتتوانی

عَّلَيْهِ لەسەری صَبْرًا ئارام (بگری) (٧٨) أَمَّا هەرچی السَّفِينَةُ کەشتیەکە

فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ ئەوە هی کەسانێکی دەستکورت بوو يَعْمَلُونَ کاریان دەکرد فِي لە ناو الْبَحْرِ دەریا فَأَرَدتُّ جا ویستم

أَنْ کە أَعِيبَهَا عەیبداری بکەم وَكَانَ و هەبوو وَرَاءَهُم بەدوایانەوە مَّلِكٌ پاشایەک يَأْخُذُ دەیبرد كُلَّ هەموو

سَفِينَةٍ کەشتیەک غَصْبًا بە دەستبەسەر داگرتن و غەصب (٧٩) وَأَمَّا و هەرچی الْغُلَامُ منداڵەکە فَكَانَ ئەوە وابوو

أَبَوَاهُ باوانی مُؤْمِنَيْنِ ئیماندار بوون فَخَشِينَا جا (زانیمان و) ترساین أَن کە يُرْهِقَهُمَا بارگرانیان بکات (پشتیان کووڕبکات)

طُغْيَانًا بە بەزاندنی سنوورەکان وطوغیان کردن وَكُفْرًا و بە کوفری (یەک خودا نەپەرستی) (٨٠) فَأَرَدْنَا ئەوسا ویستمان

أَن کە يُبْدِلَهُمَا بگۆڕێتەوە بۆیان رَبُّهُمَا پەروەردگاریان خَيْرًا چاکتر مِّنْهُ لەو زَكَاةً لە پاکی وَأَقْرَبَ و نزیکتر

رُحْمًا لە میهرەبانی میهرەبانتره (٨١) وَأَمَّا و هەرچی الْجِدَارُ دیوارەکە فَكَانَ ئەوە- لِغُلَامَيْنِ هی دوو منداڵی

يَتِيمَيْنِ هەتیوو (-بوو) فِي لە الْمَدِينَةِ شارەکە وَكَانَ و وابوو تَحْتَهُ لەژێریدا كَنزٌ گەنجینەک (زێر و زیوو هەبوو)

لَّهُمَا هی ئەوان بوو وَكَانَ و وابوو أَبُوهُمَا باوکیان صَالِحًا پیاوچاك بوو فَأَرَادَ جا ویستی رَبُّكَ پەروەردیگارت أَن کە

يَبْلُغَا ئەوان بگەنە أَشُدَّهُمَا تەواوی هێز وتوانای خۆیان وَيَسْتَخْرِجَا و دەریبکەن كَنزَهُمَا گەنجینەکەیان

رَحْمَةً (ئەوکارانەی کردم هەمووی) رەحمەت و میهرەبانی بوو مِّن لە رَّبِّكَ ج پەروەردیگارت وَمَا فَعَلْتُهُ و ئەوەم نەکرد عَنْ لە

أَمْرِي ج بڕیاری خۆمەوە (لەخۆمەوە) ذَٰلِكَ ئەوەیان تَأْوِيلُ لێکدانەوەی مَا ئەوەی لَمْ تَسْطِع نەتتوانی عَّلَيْهِ لەسەری

صَبْرًا ئارام (بگری) (٨٢) وَيَسْأَلُونَكَ و پرسیارت لێدەکەن عَن دەربارەی ذِي خاوەن

الْقَرْنَيْنِ صلے دوو شاخەکە (دووقۆچەکە) قُلْ بڵێ سَأَتْلُو وا دەخوێنمەوە عَلَيْكُم بەسەرتان مِّنْهُ لەوەوە (دەربارەی ئەوەوە)

ذِكْرًا باسێک (قورئان) (٨٣) إِنَّا ئێمەخۆمان مَكَّنَّا جێگیرمان کرد و دامەزراومان کرد (دەسەڵاتمان پێدا) لَهُ بۆی فِي لە

الْأَرْضِ زەوی وَآتَيْنَاهُ و هێنابومان بۆی (پێماندابوو) مِن لە كُلِّ هەموو شَيْءٍ شتێک سَبَبًا هۆکارێک (٨٤)

فَأَتْبَعَ جا کەوتە دوای سَبَبًا هۆکارێک (ڕێگایەک) (٨٥) حَتَّىٰ هەتا إِذَا کە بَلَغَ گەیشتە

مَغْرِبَ شوێنی ئاوا بوونی (ڕۆژئاوا) الشَّمْسِ ڕۆژ وَجَدَهَا ڕۆژی بینی تَغْرُبُ ئاوا دەبێت فِي لە عَيْنٍ سەرچاوە و كانیەكی

حَمِئَةٍ گەرم و قوڕینی وَوَجَدَ و بینی عِندَهَا لای قَوْمًا قەومێک قُلْنَا وتمان يَا ئەی ذَاالْقَرْنَيْنِ زولقەرنەین إِمَّا یا

أَن ئەوەی تُعَذِّبَ ئەشكەنجە بدەی وَإِمَّا و یان أَن ئەوەی تَتَّخِذَ هەڵبگریت (هەڵسوكەوت بكەی) فِيهِمْ لەوان (لەگەڵیان)

حُسْنًا بە چاكە (٨٦) قَالَ وتی أَمَّا هەرچی مَن ئەوەی ظَلَمَ ستەمی كرد فَسَوْفَ ئەوە لە داهاتوو

نُعَذِّبُهُ ئەشكەنجەیان دەدەین ثُمَّ پاشان يُرَدُّ ئەگێردرێتەوە إِلَىٰ بۆلای رَبِّهِ پەروەردگاری فَيُعَذِّبُهُ ئەوسا ئەشكەنجەی دەدات

عَذَابًا ئەشكەنجەیەكی نُّكْرًا نەناسراو (زۆر سەخت كە وێنەی نەبینراوە) (٨٧) وَأَمَّا و هەرچی مَنْ ئەو كەسەی

آمَنَ باوەڕی هێنا وَعَمِلَ و كردی صَالِحًا چاكە فَلَهُ ئەوە بۆی هەیە جَزَاءً وەک پاداشت

الْحُسْنَىٰ چاكترین پاداشت (كە بەهەشتە) وَسَنَقُولُ و لەوە و دوا دەڵێین لَهُ پێی مِنْ لە أَمْرِنَا فەرمانی خۆمان

يُسْرًا ئەوەی ئاسان سوكە (لەسەر نەفس) (٨٨) ثُمَّ پاشان أَتْبَعَ كەوتە دوای سَبَبًا هۆكارێک (٨٩) حَتَّىٰ هەتا إِذَا كە

بَلَغَ گەیشتە مَطْلِعَ شوێنی هەڵاتنی الشَّمْسِ خۆر وَجَدَهَا بینی (ڕۆژ) تَطْلُعُ هەڵدێت عَلَىٰ لە سەر قَوْمٍ نەتەوەیەک

لَّمْ نَجْعَل نەمانكردبوو لَّهُم بۆیان مِّن دُونِهَا بەربگرێ لەو (پێشبگری) سِتْرًا (هیچ) داپۆشەرێک (پەناگەیەک) (٩٠)

كَذَٰلِكَ ئاوا وَقَدْ و بێگومان أَحَطْنَا دەورماندابوو (ئاگاداربووین لە گشت) بِمَا بە هەرچی لَدَيْهِ لای بوو

خُبْرًا بەخەبەر (هەواڵی هەمووومان هەبوو) (٩١) ثُمَّ پاشان أَتْبَعَ كەوتە دوای سَبَبًا هۆكارێک (٩٢) حَتَّىٰ هەتا

إِذَا كە بَلَغَ گەیشتە بَيْنَ نێوان السَّدَّيْنِ دوو بەربەستەكە (دوو شاخەكە) وَجَدَ بینی مِن دُونِهِمَا لە خوار ئەوانەوە

قَوْمًا نەتەوەیەک لَّا يَكَادُونَ خەریك (یش) نییە يَفْقَهُونَ تێبگەن قَوْلًا (هیچ) وتەیەک (٩٣) قَالُوا وتیان يَا ئەی

ذَاالْقَرْنَيْنِ زولقەرنەین إِنَّ بەتاكید يَأْجُوجَ وَ مَأْجُوجَ یاجووج و ماجوج مُفْسِدُونَ پیسكەر و خراپەكارن فِي لە

الْأَرْضِ زەوی فَهَلْ جا دەكرێ نَجْعَلُ دابنێین لَكَ بۆت خَرْجًا خەرجیەک (پارەیەكی دیاریكراو) عَلَىٰ لەسەر (لەبۆ)

أَن ئەوەی تَجْعَلَ (دروست) بکەی بَيْنَنَا نێوان ئێمەو وَبَيْنَهُمْ و نێوان ئەوان سَدًّا بەربەستێک (٩٤) قَالَ وتی

مَا هەرچی مَكَّنِّي تواناداری کردووم (پێی بەخشیوم) فِيهِ تێی رَبِّي پەروەردیگارم خَيْرٌ چاك و باشترە

فَأَعِينُونِي جا یارمەتیم بدەن بِقُوَّةٍ بە هێز أَجْعَلْ (دروست) بکەم بَيْنَكُمْ نیوان ئێوە وَبَيْنَهُمْ و نێوان ئەوان

رَدْمًا بەربەستێک (ی تێکهەلکێشراوی زۆر بەهێز) (٩٥) آتُونِي بهێنن بۆم زُبَرَ پارچەی گەورەی الْحَدِيدِ ئاسن حَتَّىٰ هەتا

إِذَا کە سَاوَىٰ ڕێکی کرد (پڕی کردەوە) بَيْنَ نێوان الصَّدَفَيْنِ هەردو لا (هەردوو کێوەکە) قَالَ وتی انفُخُوا فووی تێ بکەن

حَتَّىٰ هەتا إِذَا کە جَعَلَهُ کردیە نَارًا ئاگر قَالَ وتی آتُونِي بهێنن بۆم أُفْرِغْ بەتاڵ بکەم (بڕژێنم) عَلَيْهِ بەسەری

قِطْرًا مسی تواوە (٩٦) فَمَا اسْطَاعُوا جا نەیانتوانی أَن کە يَظْهَرُوهُ سەری بکەون وَمَا اسْتَطَاعُوا و نەشیانتوانی

لَهُ لۆی (بکەن) نَقْبًا (هیچ) کونێک (تێبکەن) (٩٧) قَالَ وتی هَٰذَا ئەمە رَحْمَةٌ میهرەبانی یە مِّن لە رَّبِّي پەروەردیگارم

فَإِذَا جا ئەگەر جَاءَ هات وَعْدُ بەڵێنی رَبِّي پەروەردیگارم جَعَلَهُ (بەربەستەکە) ی کرد بە

دَكَّاءَ تەختایی لەگەڵ زەوی (دادەڕمێ) وَكَانَ و وابوو وَعْدُ بەڵێنی رَبِّي پەروەردیگارم حَقًّا هەق بوو (٩٨)

وَتَرَكْنَا و وازمان هێنا لە بَعْضَهُمْ هەندێکیان يَوْمَئِذٍ ئەورۆژە يَمُوجُ شەپۆل بدەن (بە لێشاو تێکەڵ بن) فِي لە ناو

بَعْضٍ هەندێک وَنُفِخَ و فووکرا فِي لەناو الصُّورِ شەیپوور فَجَمَعْنَاهُمْ جا کۆمانکردنەوە جَمْعًا کۆکردنەوەیەکی تەواو

(٩٩) وَعَرَضْنَا و خستمانە بەرچاو پیشانماندا جَهَنَّمَ دۆزخ يَوْمَئِذٍ ئەو ڕۆژ لِّلْكَافِرِينَ بۆ کافران (یەکخودانەپەرستان)

عَرْضًا پیشاندانێکی تەواو (١٠٠) الَّذِينَ ئەوانەی كَانَتْ وابوو أَعْيُنُهُمْ چاوەکانیان فِي لە غِطَاءٍ پەردە (دابوو)

عَن ذِكْرِي لەیادم وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ و نەیاندەتوانی سَمْعًا بیستن (١٠١) أَفَحَسِبَ جا واحسابدەکەن الَّذِينَ ئەوانەی

كَفَرُوا کوفریان کرد أَن کە يَتَّخِذُوا - عِبَادِي بەندەکانم مِن دُونِي بێجگە لەمن (-بکەن بە) أَوْلِيَاءَ یار و یاوەر و پەرستراو

إِنَّا ئێمە بێگومان أَعْتَدْنَا ئامادەمان کردوە جَهَنَّمَ دۆزخ لِلْكَافِرِينَ بۆ کافرەکان (یەکخودانەپەرستان)

نُزُلًا بەشوێنی دابەزین ومیواندارى (١٠٢) قُلْ بلێ هَلْ ئەرێ نُنَبِّئُكُم هەواڵی ڕاستتان پێبدەین

بِالْأَخْسَرِينَ بە زیان لێکەوتووترین (کەسان) أَعْمَالًا لە کارەکانیان (١٠٣) الَّذِينَ ئەوانەی

ضَلَّ وێڵ و گووم بوو (بەفیرۆچوو) سَعْيُهُمْ هەوڵ و کۆششیان فِي لە الْحَيَاةِ ژیانی الدُّنْيَا دونیا وَهُمْ و ئەوانیش

يَحْسَبُونَ وا حساب دەکەن أَنَّهُمْ کە ئەوان يُحْسِنُونَ چاکە دەکەن صُنْعًا بە ڕێک و دروستی (١٠٤) أُولَٰئِكَ ئەوان

الَّذِينَ ئەوانەن كَفَرُوا کوفریانکرد بِآيَاتِ بە بەڵگە و موعجیزاتی رَبِّهِمْ پەروەردگاریان وَلِقَائِهِ و بە دیدار و گەیشتن پێی

فَحَبِطَتْ جا پووچ بوویەوە أَعْمَالُهُمْ کردەوەکانیان فَلَا نُقِيمُ جا ڕاست ناکەینەوە (نرخ دانانێین) لَهُمْ بۆیان يَوْمَ ڕۆژی

الْقِيَامَةِ قیامەت وَزْنًا (هیچ) کێش و بەهایەک (١٠٥) ذَٰلِكَ ئەوە جَزَاؤُهُمْ پاداشتیانە جَهَنَّمُ دۆزەخ بِمَا بەوەی

كَفَرُوا کوفریان کرد وَاتَّخَذُوا و وەریانگرت آيَاتِي بەڵگە و موعجیزاتەکانمان وَرُسُلِي و پەیامبەران هُزُوًا بە گاڵتە (١٠٦)

إِنَّ بێ گومان الَّذِينَ ئەوانەی آمَنُوا باوەڕیان هێنا وَعَمِلُوا و کردیان الصَّالِحَاتِ چاکەکان كَانَتْ (دەبێت) لَهُمْ بۆیان

جَنَّاتُ چەندین باخات (بەهەشتی) الْفِرْدَوْسِ (فردوس بەرزترین و ناوەندی بەهەشتە لەوێشەوە هەڵدەقوڵێ ڕووبارەکانی بە هەشت)

نُزُلًا جێی دابەزین (میوانگە) (١٠٧) خَالِدِينَ هەتا هەتا فِيهَا تیایدان لَا يَبْغُونَ ناخوازن عَنْهَا لێیەوە حِوَلًا جێگۆڕکێ

(١٠٨) قُل بلێ لَّوْ ئەگەر كَانَ وابوا الْبَحْرُ هەرچی دەریایە مِدَادًا مەرەکەب (بوا) لِّكَلِمَاتِ بۆ وتەکانی

رَبِّي پەروەردیگارم لَنَفِدَ بێگومان تەواو دەبوو الْبَحْرُ دەریاکان قَبْلَ پێش ئەوەی أَن کە تَنفَدَ تەواو بێت كَلِمَاتُ وتەکانی

رَبِّي پەروەردیگارم وَلَوْ هەرچەند جِئْنَا بهێنین بِمِثْلِهِ وەکو ئەویش (هەندەی ئەوانیش) مَدَدًا مەرەکەب (١٠٩) قُلْ بلێ

إِنَّمَا کە هەر ئەوەیە أَنَا من بَشَرٌ ئادەمیزادێکم مِّثْلُكُمْ وەک ئێوە يُوحَىٰ سرووش دێ إِلَيَّ بۆم أَنَّمَا کە هەر ئەوەیە

إِلَٰهُكُمْ پەرستراو و خودای ئێوە إِلَٰهٌ تەنها پەرستراوێکە

وَاحِدٌ ۖ یەک (کە پەروەردیگارە الله) (جا هەر شتێکی تر بکرێت بە پەرستراو، بەتاڵ و پوچ و کوفرە) فَمَن جا هەر کەسێک

كَانَ يَرْجُو هیوا و ئومێدی هەبوو بە لِقَاءَ دیداری رَبِّهِ پەروەردگاری فَلْيَعْمَلْ ئەوە با بکات عَمَلًا کارێکی صَالِحًا چاك

وَلَا يُشْرِكْ و هاوبەشی دانەنێ بِعِبَادَةِ بە پەرستشی رَبِّهِ پەروەردگاری أَحَدًا (هیچ) یەکێک (١١٠)